

การเสริมสร้างสมรรถนะครูโรงเรียนราชประชานุเคราะห์

สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

The Enhancement on Competency For Teacher of Rajaprachanukroh School Under the Bureau of Special Education Administration

วิษณุ โพธิ์ใจ และ อนุชา กอนพ่วง

มหาวิทยาลัยนเรศวร

Witsanu Phoja and Anucha Kornpuang

Naresuan University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: witsanuphojai@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะครูโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ มีวิธีดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาสมรรถนะและแนวทาง 2) การสร้างและตรวจสอบรูปแบบ 3) การประเมินรูปแบบ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและครูโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ จำนวน 213 คน ได้จากการสุ่มอย่างง่าย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสารงานวิจัย สอบถามความคิดเห็นผู้บริหารและครู ศึกษาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูโดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและครู ขั้นตอนที่ 2 นำข้อมูลสมรรถนะแนวทางที่ได้จากการวิเคราะห์ในขั้นตอนที่ 1 มาร่างรูปแบบและตรวจสอบโดยการสนทนากลุ่ม ผู้บริหารระดับสูง อาจารย์ระดับอุดมศึกษา ผู้บริหารมาปรับปรุงแก้ไขเป็นรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูฉบับสมบูรณ์ ขั้นตอนที่ 3 ประเมินความเป็นประโยชน์ความเป็นไปได้ เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม

ผลการวิจัยพบว่า 1. องค์ประกอบของสมรรถนะครูมี 3 ด้านคือ ด้านความรู้ 1) การจัดการศึกษาสงเคราะห์ 2) การจัดการเรียนรู้นักเรียนประจำ/หอพัก 3) จิตวิทยาเด็ก 4) การดูแลนักเรียนประจำ/หอพัก 5) วัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ 6) ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 7) ส่งเสริมอาชีพ 8) สถานการณ์ปัจจุบัน ด้านทักษะ 1) ออกแบบการจัดการเรียนรู้ 2) การสื่อสาร 3) การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า 4) ประเมินผลเพื่อการเรียนรู้ 5) การจัดสภาพแวดล้อม 6) ปฐมพยาบาลเบื้องต้น 7) การให้คำปรึกษา 8) การวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยง ด้านคุณลักษณะภายใน 1) การเป็นแบบอย่างที่ดี 2) มีความเสียสละ 3) จัดการอารมณ์ 4) มีความอดทน 5) มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี 6) ศรัทธาในวิชาชีพ 7) มีความรับผิดชอบ 8) มีความรัก เมตตา แนวทางในการพัฒนาสมรรถนะ คือ 1) ฝึกอบรมให้ความรู้ 2) ทำคู่มือปฏิบัติงาน 3) การโค้ช 4) การสร้างชุมชน 5) ศึกษาดูงาน 2. รูปแบบการเสริมสร้าง ประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ กรอบแนวคิด แนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะ 4 ขั้นตอน คือ วางแผน (Plan) ดำเนินการ (Do) ตรวจสอบ (Check) ปรับปรุง (Act) กรอบแนวคิด

* วันที่รับบทความ : 22 พฤษภาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 20 สิงหาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 22 สิงหาคม 2567

เนื้อหาสมรรถนะครู 3. รูปแบบเสริมสร้างสมรรถนะครู ภาพรวมมีความเป็นประโยชน์และเป็นไปได้ในการนำไปใช้ อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การเสริมสร้างสมรรถนะ; สมรรถนะครูโรงเรียนราชประชานุเคราะห์; แนวทางการพัฒนาสมรรถนะ

Abstract

The purpose of this research were to enhancement the competency for teacher of Rajaprachanukroh school in Special Bureau. The research method divided into 3 steps as follows: Step 1: Study of teacher competency and guidelines for enhancing teacher competency. Step 2: Creating and reviewing the appropriateness. And Step 3: Assess the feasibility. The Sample group of the research are Educational institution administrators and teachers in Raprajanugroh school 213 people by Simple random sampling.

In the first step, study competency, study research documents and ask for opinions of administrators and teachers, and study guidelines for enhancing teacher competency by interview and teachers. Step 2: To use data on competency for teacher and guidelines for enhancing and obtained from the data analysis in step one to draft a model and check the suitability of the model through focus group discussion. Creating complete competencies. Step 3 : Evaluate the usefulness and feasibility. Collected data from Director by questionnaires.

Results of the study shown that the 3 competencies : Knowledge 1) Welfare education policy 2) Learning management for students dormitories 3) Student care 4) Psychology 5) culture 6) Student support care systems 7) Career promotion, and 8) Current affairs. Skills 1) Learning design 2) Communication 3) Problem solving 4) Evaluation, 5) Environmental organization 6) First aid 7) Counseling and guidance and 8) Risk factor analysis. Attribute 1) A good role model emotions 2) Sacrifice 3) Emotional self management 4) Patience 5) Human relations 6) Love and faith in the professional 7) Responsibility and 8) Love and compassion for children. Guidelines for enhancing competency, Training, Creating a manual for posting operations. Coaching, PLC, Knowledge sharing with a good system of students care.

Enhancement the competency for teacher of Rajaprachanukroh school model Consisting of : Principles, Objectives, Conceptual framework, Guidelines for enhancing competency for teacher of Rajaprachanukroh school and Content.

the model for enhancing competency for teacher of Rajaprachanukroh school is useful and feasible to use at the highest level.

Keywords: Enhancement the Competency; Competency for teacher of Raprajanukroh; Guidelines for enhancing competency for teacher

บทนำ

โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ เป็นโรงเรียนที่เกิดจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระราชทรัพย์ให้สร้างโรงเรียนประชาบาล ที่ถูกพายุแฮเรียตพัดพัง รวม 12 โรงเรียนใน 2 จังหวัดภาคใต้ และพระราชทานชื่อว่า "โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 1 2 3 4 5 ถึง 12 ตามลำดับ" และได้พระราชทานโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ให้แก่ผู้ประสบภัยอีกหลายแห่งในระยะต่อมา รวมจำนวน 39 แห่ง จัดการศึกษาแบบประเภทอยู่ประจำ เน้นทักษะวิชาการ วิชาชีพ และวิชาชีพชีวิต ซึ่งแตกต่างจากโรงเรียนทั่วไป พัฒนาเด็กด้อยโอกาสให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาเน้นคุณธรรมจริยธรรม พัฒนางานอาชีพตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข การจัดการศึกษาของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ในระยะแรกเริ่ม มีจุดมุ่งหมาย 4 ประการคือ 1. เพื่อให้เด็กที่ขาดโอกาสทางการศึกษา ให้ความรู้อย่างน้อยในระดับการศึกษาภาคบังคับและได้รับการฝึกด้านวิชาชีพให้สามารถกลับไปดำรงชีวิตในถิ่นกำเนิดของตนเอง 2. เพื่อให้รู้จักหน้าที่ที่พึงปฏิบัติต่อตนเองครอบครัวและสังคม 3. เพื่อสร้างผู้นำที่จะนำความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตนตามระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข 4. เพื่อให้รู้จักรักษาและซาบซึ้งในคุณค่าของขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมของชาติ

สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ (2550) ได้กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการศึกษา สงเคราะห์ การศึกษาเป็นปัจจัยพื้นฐานของการพัฒนาบุคคลในสังคมให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนและต่อเนื่อง และเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างสร้างสรรค์ และมีความสุขเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ ครูโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ จึงต้องรับผิดชอบงานจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนและงานสนับสนุนการศึกษา การทำวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอน การให้คำปรึกษาแนะนำและช่วยเหลือนักเรียน และงานพิเศษอื่น ๆ ของโรงเรียน เช่น งานบริหารจัดการภายในโรงเรียน งานสัมพันธ์ชุมชน เป็นต้น ยังมีบทบาท ภาระหน้าที่ในการดูแลนักเรียนประจำในหอพักเรือนนอน ต้องรับผิดชอบนักเรียนตลอด 24 ชั่วโมง ภาระงานและความรับผิดชอบมากกว่าครูในโรงเรียนทั่วไป ครูจึงต้องปรับตัว มีความรู้ ทักษะในการดูแลนักเรียน การอบรม การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมการเสริมสร้างทักษะชีวิตให้กับนักเรียนที่นอกเหนือจากการเรียนรู้ในชั้นเรียน แต่ปัญหาที่พบในปัจจุบัน คือครูไม่ได้เรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลหอพัก และการดูแลนักเรียนประจำมาก่อน ไม่สามารถปรับตัวได้ ไม่มีทักษะความสามารถในการดูแลนักเรียนแต่ละช่วงวัยอย่างเหมาะสม รวมถึงไม่ได้เรียนรู้วัฒนธรรมที่แตกต่างของนักเรียนต่างชาติพันธุ์ ทำให้เกิดความยากลำบากในการปฏิบัติงาน ส่งผลกระทบต่อการเตรียมความพร้อมทั้งในด้านความรู้และทักษะการทำงานให้มีประสิทธิภาพ เกิดความเหนื่อยล้า ลำบากใจในการทำงาน ครูเกิดความเครียดจากการทำงาน มีผลกระทบในเชิงลึกต่อความรู้สึกถดถอยต่องานและมีทัศนคติในทางลบกับงานนั้นๆ

ผู้วิจัยจึงสนใจพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาครู ให้ครูมีสมรรถนะในการปฏิบัติงาน สามารถตอบสนองนโยบายการจัดการศึกษาสงเคราะห์ที่ส่งผลต่อคุณภาพนักเรียนในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบสมรรถนะครูโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ และแนวทางในการเสริมสร้างสมรรถนะครูโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
2. เพื่อสร้างและตรวจสอบรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
3. เพื่อประเมินรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัย การวิจัยและพัฒนา (Research and Development) แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การศึกษาสมรรถนะครูโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ และแนวทางในการเสริมสร้างสมรรถนะครูโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ 2) การสร้างและตรวจสอบรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ 3) การประเมินรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

1.กลุ่มเป้าหมาย

ขั้นที่ 1 ศึกษาสมรรถนะครูโรงเรียนราชประชานุเคราะห์

ผู้บริหารและครูโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ จำนวน 213 คน ได้จากการสุ่มอย่างง่าย บุคลากรในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ที่มีประสบการณ์การทำงาน และดูแลนักเรียนหอพัก 4 ปีขึ้นไป ในปีการศึกษา 2565

ขั้นที่ 2 การตรวจสอบองค์ประกอบสมรรถนะครู และศึกษาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะ

ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์ที่เกี่ยวกับการบริหาร โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 9 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสมรรถนะครูโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ และแนวทางในการเสริมสร้างสมรรถนะครูโรงเรียนราชประชานุเคราะห์

ขั้นที่ 1 ศึกษาสมรรถนะครูโรงเรียนราชประชานุเคราะห์

1. แบบสังเกตเอกสาร และงานวิจัยเกี่ยวกับสมรรถนะครูโรงเรียนราชประชานุเคราะห์
2. แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบสมรรถนะครูโรงเรียนราชประชานุเคราะห์

แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ส่วนที่ 2 เป็นการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะครูโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ (Knowledge) ด้านทักษะ (Skill) และด้านคุณลักษณะภายใน (Attibute) ลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับของ Rensis Likert (1932, p.15) ดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
ระดับ 3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open Ended) เพื่อให้ข้อมูลข้อเสนอแนะ

ขั้นที่ 2 การตรวจสอบองค์ประกอบสมรรถนะครู และศึกษาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะแบบบัณฑิตพิเศษต้นสนทนากลุ่ม เกี่ยวกับองค์ประกอบสมรรถนะครู และแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ขั้นที่ 1 การยกกร่างรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ร่างรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ขั้นที่ 2 การตรวจสอบร่างรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

แบบบันทึกการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับร่างรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยมีประเด็นความเหมาะสมในภาพรวมของร่างรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ และความเหมาะสมขององค์ประกอบร่างรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูโรงเรียนราชประชานุเคราะห์

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัด สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

แบบสอบถามความเป็นประโยชน์ และความเป็นไปได้ของการนำรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ไปใช้ แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ส่วนที่ 2 รายการประเมินความเป็นประโยชน์ และความเป็นไปได้ ของการนำรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ไปใช้ มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ดังนี้

- ระดับ 5 หมายถึง มีความเป็นประโยชน์และเป็นไปได้มากที่สุด
- ระดับ 4 หมายถึง มีความเป็นประโยชน์และเป็นไปได้มาก
- ระดับ 3 หมายถึง มีความเป็นประโยชน์และเป็นไปได้ปานกลาง
- ระดับ 2 หมายถึง มีความเป็นประโยชน์และเป็นไปได้น้อย
- ระดับ 1 หมายถึง มีความเป็นประโยชน์และเป็นไปได้น้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open Ended) เพื่อให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ทำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยนเรศวร ถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสังเคราะห์แนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูโรงเรียนราชประชานุเคราะห์

2. จัดกระทำข้อมูล และสรุปข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ปรับปรุงรูปแบบตามคำแนะนำ และข้อเสนอแนะที่เป็นฉันทามติ (Consensus)

3. นำข้อมูลจากแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มาวิเคราะห์ข้อมูลส่วนที่ 1 และ 2 ส่วนข้อมูลส่วนที่ 3 ข้อมูลแบบปลายเปิด ทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการสร้างข้อสรุปอุปนัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

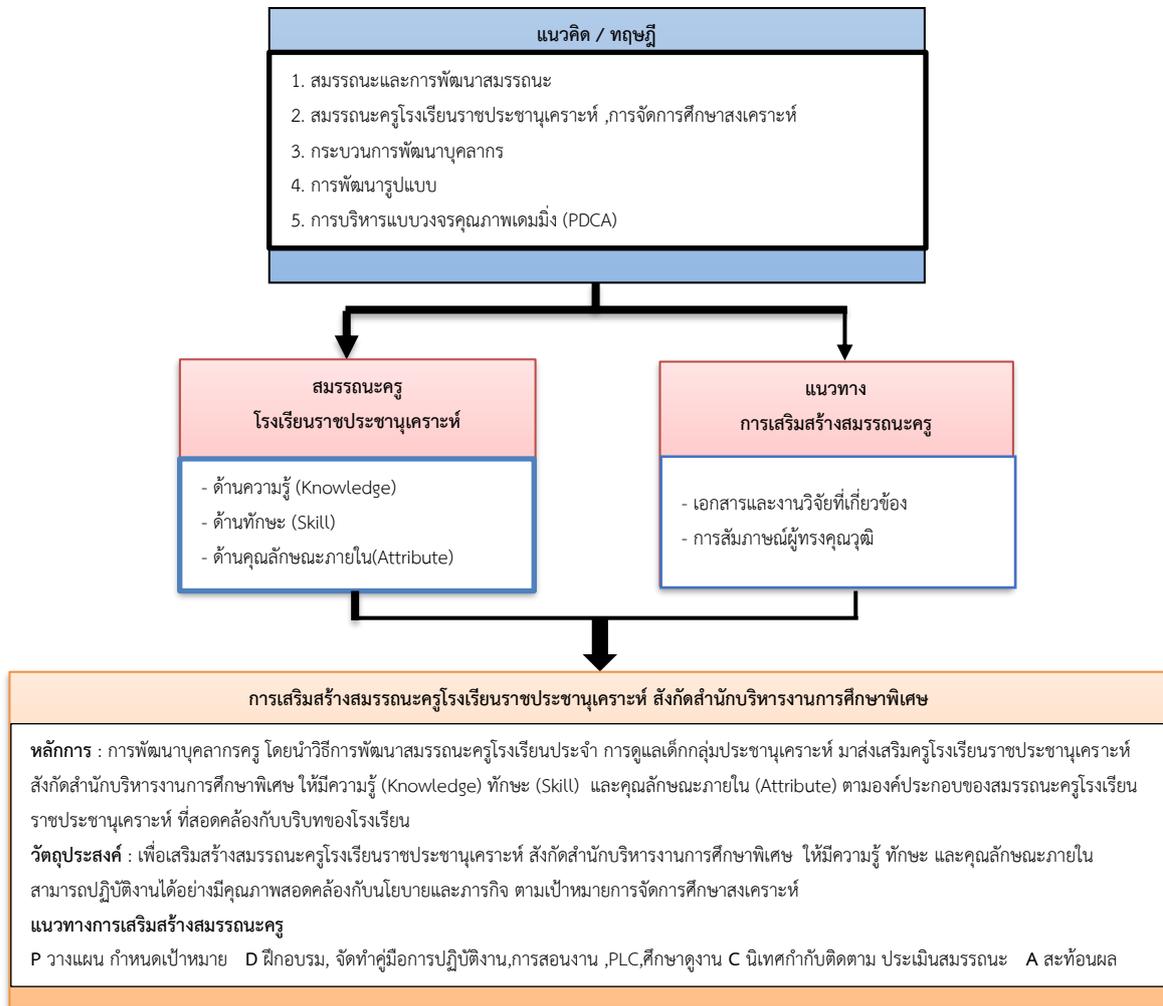
ในการวิจัยนี้ใช้แนวคิดสำคัญที่อ้างอิงมาจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ในการศึกษาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะและพัฒนาสมรรถนะครูโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ มีรายละเอียดดังนี้

รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะ หมายถึง ขั้นตอนหรือกระบวนการที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรมเพื่อการเสริมสร้างสมรรถนะครู ที่ได้มีการจัดวางไว้อย่างเป็นระบบระเบียบ สัมพันธ์สอดคล้องกับทฤษฎี หลักการ พัฒนาบุคลากร หรือความเชื่อต่าง ๆ ที่รูปแบบนั้นยึดถือ

ครูโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ หมายถึง บุคลากรที่ทำหน้าที่ในการสอนในชั้นเรียนและดูแลนักเรียนที่หอพักเรือนนอนในโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ หรือโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ หมายถึง โรงเรียนในสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ที่จัดการศึกษาสำหรับเด็กด้อยโอกาส 10 ประเภทตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการเพื่อพัฒนาศักยภาพให้รอดพ้นจากสภาพด้อยโอกาส สามารถพึ่งตนเองได้มีโลกทัศน์และการดำรงชีวิตที่ดี เห็นคุณค่าของเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม รวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นที่หลากหลาย อยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข มีศักดิ์ศรี มีจิตสำนึก มีส่วนร่วมในกระบวนการ พัฒนาสังคมและประเทศชาติ เป็นโรงเรียนประเภทอยู่ประจำ จัดการศึกษาตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 57 แห่ง ที่มีชื่อเรียก โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ และ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์

สมรรถนะครูโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ หมายถึง คุณลักษณะที่อยู่ภายในตัวของครูที่แสดงให้เห็นถึงความรู้ (Knowledge) ทักษะ(Skill) และทัศนคติของบุคคล (Attribute) ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงาน โดยมีผลงานการปฏิบัติงานที่ดีเยี่ยม และโดดเด่นเหมาะสมสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ค่านิยม และเป้าหมายของการจัดการศึกษาสงเคราะห์ ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ทั้งการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน และการดูแลนักเรียนที่อาศัยในหอพักของโรงเรียน ที่จะทำให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล สามารถสังเกต วัดและประเมินได้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสมรรถนะครูโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ และแนวทางในการเสริมสร้างสมรรถนะครูโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ แบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะครูโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ จากผู้บริหารและครูโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ พบว่า สมรรถนะครูทั้ง 3 ด้านคือด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านคุณลักษณะภายใน โดยภาพรวม มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 4.58 (S.D. = 0.65)

ส่วนที่ 2 ผลการตรวจสอบองค์ประกอบสมรรถนะครูโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ พบว่ามีความเหมาะสมทุกข้อ โดยมีรายละเอียดของสมรรถนะ ดังนี้

สมรรถนะด้านความรู้ มีองค์ประกอบ ดังนี้ 1)การจัดการศึกษาสงเคราะห์ 2) การจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนประจำ/หอพัก 3) จิตวิทยาเด็กและวัยรุ่น 4) การดูแลนักเรียนประจำ/หอพัก 5) วัฒนธรรมแต่ละกลุ่มชาติพันธุ์ 6) ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 7) การส่งเสริมอาชีพ 8) สถานการณ์ปัจจุบัน

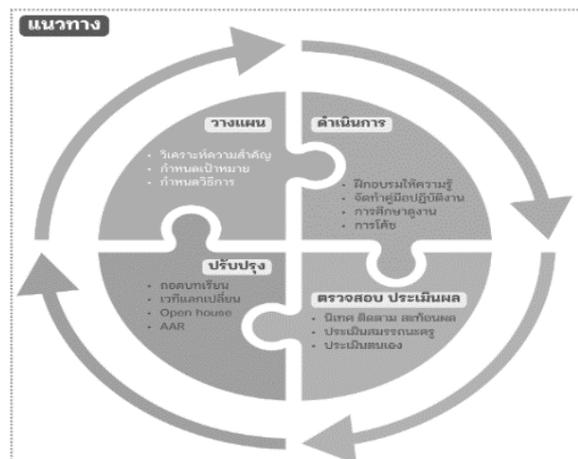
สมรรถนะด้านทักษะ มีองค์ประกอบ ดังนี้ 1) การออกแบบการจัดการเรียนรู้ 2) ทักษะการสื่อสาร 3) การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า 4) การประเมินผลเพื่อการเรียนรู้ 5) การจัดสภาพแวดล้อม 6) การปฐมพยาบาลเบื้องต้น 7) การให้คำปรึกษาและคำแนะนำ 8) การวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยง

สมรรถนะด้านคุณลักษณะภายใน มีองค์ประกอบ ดังนี้ 1) การเป็นแบบอย่างที่ดี 2) มีความเสียสละ อุทิศตน และเวลา 3) มีการจัดการอารมณ์ที่เหมาะสม 4) มีความอดทน 5) มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี 6) มีศรัทธาในวิชาชีพ 7) มีความรับผิดชอบ 8) มีความรัก เมตตาต่อเด็ก

ส่วนที่ 3 ผลการศึกษาแนวทางในการเสริมสร้างสมรรถนะครูโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ มีแนวทาง ดังนี้คือ 1) ฝึกอบรมให้ความรู้ 2. จัดทำคู่มือปฏิบัติงาน 3. การโค้ช / การสอนงานจากพี่เลี้ยง หรือที่ปรึกษา 4. การสร้างชุมชนวิชาการในวิชาชีพ 5. การศึกษาดูงานในโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ

2. ผลการสร้างและตรวจสอบรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ แบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูโรงเรียนราชประชานุเคราะห์

1. หลักการของรูปแบบ

การพัฒนาบุคลากรครู โดยนำวิธีการพัฒนาสมรรถนะครูโรงเรียนประจำ การดูแลเด็กกลุ่มประชานุเคราะห์ มาส่งเสริมครูโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ให้มีความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) และคุณลักษณะภายใน (Attribute)

2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ

เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะครูโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ให้มีความรู้ (knowledge) ทักษะ (Skill) และคุณลักษณะภายใน (Attribute) สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีคุณภาพ สอดคล้องกับนโยบายและภารกิจตามเป้าหมายการจัดการศึกษาสงเคราะห์

3. กรอบแนวคิด

- 3.1 สมรรถนะครูโรงเรียนราชประชานุเคราะห์
- 3.2 การพัฒนาบุคลากร
- 3.3 การบริหารแบบวงจรคุณภาพเดมมิ่ง (PDCA)

4. แนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูโรงเรียนราชประชานุเคราะห์

4.1 ขั้ววางแผน (Plan)

- 4.1.1 วิเคราะห์สมรรถนะครูโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ที่จำเป็นในการพัฒนา
- 4.1.2 กำหนดเป้าหมายการพัฒนาสมรรถนะครูโรงเรียนราชประชานุเคราะห์

4.2 ขั้วดำเนินการ (Do) เสริมสร้างสมรรถนะ โดยวิธีการ ดังนี้

- 4.2.1 ฝึกอบรมให้ความรู้ โดย
- 4.2.2 จัดทำคู่มือปฏิบัติงานสำหรับครูโรงเรียนราชประชานุเคราะห์
- 4.2.3 การโค้ช การสอนงานจากพี่เลี้ยง หรือที่ปรึกษา
- 4.2.4 การสร้างชุมชนวิชาการในวิชาชีพ (PLC) เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้
- 4.2.5 การศึกษาดูงานในโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ โรงเรียนที่มีระบบที่ดี

4.3 การตรวจสอบ ประเมินผล (Check)

4.3.1 การนิเทศภายใน เพื่อติดตาม ช่วยเหลือ สนับสนุน การรายงานผลและสะท้อนผลเป็นรายภาคเรียนทั้งในมิติของการดำเนินงาน ปัญหา อุปสรรค และผลลัพธ์ต่างๆจากการดำเนินงาน

4.3.2 การประเมินสมรรถนะครู โดยใช้แบบประเมินสมรรถนะการปฏิบัติงาน โดยครูประเมินตนเอง และผู้บังคับบัญชาประเมิน

4.4 การปรับปรุง (Act)

มีการถอดบทเรียน การ AAR การจัดเวทีแลกเปลี่ยนผลการปฏิบัติงาน ผลลัพธ์นักเรียน ผ่านกิจกรรม เช่น เปิดบ้านวิชาการ (Open house) ทบทวนการพัฒนาสมรรถนะครู แล้วนำไปปรับปรุง

ส่วนที่ 2 ผลการตรวจสอบรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูโรงเรียนราชประชานุเคราะห์

1. ในภาพรวม ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นด้วยกับสมรรถนะครูโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ คือต้องมีทั้งความรู้ ทักษะที่จำเป็น และคุณลักษณะภายใน และองค์ประกอบของรูปแบบมีความเหมาะสม

เนื้อหาสอดคล้องกับภารกิจและเป้าหมายในการจัดการศึกษาสงเคราะห์ ในลักษณะที่เป็นโรงเรียนแบบอยู่ประจำ ดูแลนักเรียน 24 ชั่วโมง ทั้งในห้องเรียนและความเป็นอยู่ในหอพักเรือนนอนของโรงเรียน

2. เพิ่มเติมหลักการของรูปแบบ เนื่องจากเป็นการเสริมสร้างสมรรถนะครูโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ที่มีอยู่ในทุกภูมิภาคของประเทศ และผู้เรียนหลายชาติพันธุ์ ให้ระบุหลักการว่า ยึดหยุ่นองค์ประกอบสมรรถนะครูตามบริบทพื้นที่

3. แนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูโดยการโค้ช หรือการสอนงานจากพี่เลี้ยง หรือที่ปรึกษา ให้เพิ่มเติมรายละเอียดในวิธีดำเนินการ แบบหลายลักษณะ คือ แบบจับคู่ เป็นการสอนงานจากพี่เลี้ยงแบบตัวต่อตัวในลักษณะคู่พัฒนา แบบกลุ่ม คือการดูแลและสอนงานจากพี่เลี้ยงในกลุ่มย่อยที่มีลักษณะการปฏิบัติงานเหมือนกัน เช่นกลุ่มที่ดูแลนักเรียนหญิงในหอหญิง หรือกลุ่มที่ดูแลนักเรียนชายในหอชายเหมือนกัน หรือแบ่งตามระดับอายุ ระดับชั้นของนักเรียน เป็นต้น และการนิเทศหรือสอนงานระดับสถานศึกษาคือการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการสอนงานแบบทีม

4. แนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะครูโดยการสร้างชุมชนวิชาการในวิชาชีพ (PLC) เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เทคนิควิธีการระหว่างครูที่ยังไม่มีประสบการณ์ด้วยกัน ครูพี่เลี้ยง ครูภายในสถานศึกษา และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษาที่เป็นโรงเรียนราชประชานุเคราะห์

3. ผลการประเมินรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ในการประเมินความเป็นประโยชน์และความเป็นไปได้ของการนำรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ไปใช้ ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีผลการประเมินแต่ละด้าน ดังนี้
สมรรถนะด้านความรู้ มีความเป็นประโยชน์และเป็นไปได้ในการนำไปใช้ อยู่ในระดับมากที่สุด
สมรรถนะด้านทักษะ มีความเป็นประโยชน์และเป็นไปได้ในการนำไปใช้ อยู่ในระดับมากที่สุด
สมรรถนะด้านคุณลักษณะภายใน มีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ อยู่ในระดับมาก

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสมรรถนะครูโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จากการศึกษาเอกสาร และการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ มีองค์ประกอบ 3 ด้าน คือด้านความรู้ (Knowledge) ด้านทักษะ (Skill) และด้านคุณลักษณะภายใน (Attribute) มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1.1 สมรรถนะด้านความรู้ เป็นสมรรถนะพื้นฐานที่ครูโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ต้องรู้ ประกอบด้วย ความรู้เกี่ยวกับเป้าหมายการจัดการศึกษาสงเคราะห์ ความรู้เรื่องการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนประจำหรือนักเรียนหอพัก และความรู้เรื่องการส่งเสริมอาชีพ มีระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและครู

อยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากโรงเรียนราชประชานุเคราะห์นั้น มีเป้าหมายในการจัดการศึกษาแตกต่างจากโรงเรียนทั่วไป ความรู้ในเรื่องเป้าหมายการจัดการศึกษา และการดูแลนักเรียนประจำ และความรู้เรื่องอาชีพ จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ครูต้องรู้

ผลการประเมินสมรรถนะความรู้ จิตวิทยาเด็กและวัยรุ่น การดูแลนักเรียนประจำ/หอพัก ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามขั้นตอน 5 ขั้นตอน อยู่ในระดับมาก เนื่องจาก โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ เป็นโรงเรียนอยู่ประจำในโรงเรียนตลอด 24 ชั่วโมง ครูต้องดูแลจัดการเรียนรู้ทั้งในห้องเรียน และดูแลความเป็นอยู่ในหอพัก จัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์และจิตใจ สังคม ทักษะชีวิต ด้านต่าง ๆ ครูต้องมีความรู้เรื่องวัฒนธรรมแต่ละกลุ่มชาติพันธุ์ เนื่องจากจัดการศึกษาสำหรับเด็กตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีช่วงของวัยวุฒิและคุณวุฒิที่ห่างกัน อยู่ระหว่างอายุ 7 – 18 ปี มีนักเรียนหลากหลายประเภท หลายวัฒนธรรม หลายชาติพันธุ์ เป็นชนกลุ่มน้อยและด้อยโอกาส ครูจึงจำเป็นต้องมีความรู้ด้านบริบทวัฒนธรรม ด้านการจัดการเรียนรู้ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1.2 สมรรถนะด้านทักษะ เป็นความสามารถในการถ่ายทอดวิชาความรู้ รวมทั้งความสามารถในการอบรมสั่งสอน โน้มน้าวจิตใจให้ศิษย์ประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในคุณธรรมและความงาม รวมถึงความสามารถในการปฏิบัติงานต่างๆ อย่างคล่องแคล่ว โดยมีผลการประเมินความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีระดับค่าเฉลี่ยความคิดเห็นมากที่สุดคือ ด้านทักษะการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า การจัดการปัญหาและตัดสินใจ การให้คำปรึกษาและคำแนะนำ อยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากคุณภาพผู้เรียนตามการจัดการศึกษาสงเคราะห์นั้น ต้องพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างรอบด้าน ต้องจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์และจิตใจ สังคม ทักษะชีวิตด้านต่าง ๆ รวมถึงทักษะการประกอบอาชีพ และความรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามที่กำหนดในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.3 สมรรถนะด้านคุณลักษณะภายใน มีผลการประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีความเสียสละ อุทิศตน และเวลา รองลงมาคือ มีความอดทน มีการจัดการอารมณ์ที่เหมาะสม มีความรับผิดชอบ มีความรักเมตตาต่อเด็ก มีศรัทธาในหน้าที่ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และเป็นแบบอย่างที่ดี ที่ผลการประเมินเป็นดังนี้ เป็นเพราะว่า โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ เป็นโรงเรียนแบบอยู่ประจำ นักเรียนพักนอนที่หอพัก โดยมีครูดูแลหอพักคอยดูแลตลอดเวลา

2. ผลการสร้างและตรวจสอบรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ในภาพรวมมีความเหมาะสม สอดคล้องกับภารกิจและเป้าหมายในการจัดการศึกษาสงเคราะห์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในการยกร่างรูปแบบนั้น ผู้วิจัยศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ สาระสำคัญของแนวคิดที่เกี่ยวกับการสร้างรูปแบบ แล้ววิเคราะห์ข้อมูลที่สอดคล้องกันกำหนดเป็นองค์ประกอบและลักษณะของรูปแบบ โดยคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา และผ่านการตรวจสอบร่างรูปแบบโดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) จากผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้บริหารระดับสูง กระทรวงศึกษาธิการและอาจารย์ระดับอุดมศึกษา

และผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ไม่น้อยกว่า 15 ปี และได้ปรับปรุงเนื้อหา และองค์ประกอบของรูปแบบตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นรูปแบบที่สมบูรณ์

3. ผลการประเมินรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ มีประเด็นในการอภิปรายผล ดังนี้

3.1 ด้านความเป็นประโยชน์ และเป็นไปได้ในการนำไปใช้ ในภาพรวม มีความเป็นประโยชน์ และเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษนี้ ประเมินความเป็นประโยชน์ และความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบไปใช้ โดยผู้บริหารโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ที่มีเป้าหมายการจัดการศึกษา วัตถุประสงค์การจัดการศึกษาเหมือนกัน และเป็นผู้ใช้รูปแบบโดยตรงที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างสมรรถนะครู เป็นผู้บริหารที่มีความยุติธรรม มีดุลพินิจที่ดีโดยมาตรฐานและเกณฑ์ในการพิจารณาของผู้ประเมินนั้น มาจากประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียนราชประชานุเคราะห์โดยตรง นอกจากนี้การประเมินรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครู เป็นการให้ความยืดหยุ่นในกระบวนการทำงานของแต่ละโรงเรียน ตามบริบทและวัฒนธรรมที่แตกต่างของแต่ละพื้นที่ จึงทำให้ผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด

3.2 สมรรถนะด้านความรู้ มีองค์ประกอบคือ 1)การจัดการศึกษาสงเคราะห์ 2) การจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนประจำ/หอพัก 3) จิตวิทยาเด็กและวัยรุ่น 4) การดูแลนักเรียนประจำ/หอพัก 5) วัฒนธรรมแต่ละกลุ่มชาติพันธุ์ 6) ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 7) การส่งเสริมอาชีพ 8) สถานการณ์ปัจจุบัน มีผลการประเมินความเป็นประโยชน์และเป็นไปได้ในการนำไปใช้ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ความรู้เรื่องการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนประจำ/หอพัก รองลงมาคือการส่งเสริมอาชีพ ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า นโยบายและรูปแบบของการจัดการศึกษาสงเคราะห์ คือจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพเน้นการเรียนรู้เพื่อชีวิตที่เหมาะสมกับเด็กด้อยโอกาสโดยต้องบูรณาการทั้งด้านวิชาการ ด้านศีลธรรม จริยธรรม และด้านทักษะการดำรงชีวิตในสัดส่วน ที่เหมาะสม และมีมาตรฐานคุณภาพเท่าเทียมกับการศึกษาในระบบปกติ

3.3 การประเมินสมรรถนะด้านคุณลักษณะภายใน มีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ อยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะในการได้มาซึ่งองค์ประกอบสมรรถนะนั้น ได้สอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ที่มีประสบการณ์ทำงาน 4 ปีขึ้นไป และการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสงเคราะห์ วิเคราะห์เป็นองค์ประกอบของสมรรถนะด้านคุณลักษณะภายใน คือ 1) การเป็นแบบอย่างที่ดี ได้แก่ 1.1 เคารพสถาบันหลักของชาติ 1.2 การปฏิบัติตนในการทำงานและการดำรงชีวิต 1.3 มีวินัย มีจิตอาสาต่อส่วนรวม 1.4 มีความคิดเชิงบวก มีทัศนคติที่ดีต่องาน รักการทำงาน 1.5 มีความมุ่งมั่น ขยัน หมั่นเพียร 1.6 มีสัมมาคารวะ กาลเทศะ

1.7 เคารพสิทธิ มีใจบริการ 1.8 มีทัศนคติที่ดีต่อนักเรียน ต่องาน และเพื่อนร่วมงาน 1.9 สำนึกรักบ้านเกิด มีความกตัญญู 2) มีความเสียสละ อุทิศตน และเวลา 3) มีการจัดการอารมณ์ที่เหมาะสม 4) มีความอดทน 5) มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี 6) มีศรัทธาในวิชาชีพ 7) มีความรับผิดชอบ 8) มีความรักเมตตาต่อเด็ก สมรรถนะครูเหล่านี้มีความเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้อาศัยอยู่ในระดับมากที่สุด

3.4 กระบวนการดำเนินงานตามรูปแบบ แบ่งเป็น การวางแผน การดำเนินงาน การติดตาม ประเมินผล และการปรับปรุง มีผลการประเมินความเป็นประโยชน์และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากเป็นวงจรการทำงานที่ช่วยควบคุมคุณภาพในการปฏิบัติงาน เป็นการดำเนินกิจกรรมแบบต่อเนื่องครบทุกขั้นตอน และจะดำเนินการไปเรื่อย ๆ ไม่หยุดนิ่ง ซึ่งจะทำให้เกิดการปรับปรุงงานและการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1.1 ศึกษาสมรรถนะครู และกระบวนการพัฒนาให้เข้าใจ และปรับใช้เนื้อหาของรูปแบบให้สอดคล้องกับบริบทพื้นที่และวัฒนธรรมพื้นถิ่นของสถานศึกษา

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำการเสริมสร้างสมรรถนะครูโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ กำหนดเป็นนโยบายการบริหาร การจัดสรรทรัพยากรที่จำเป็น กำหนดรูปแบบการดำเนินงาน กำหนดบทบาทหน้าที่บุคลากรที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการนิเทศติดตาม การสะท้อนผล เป็นต้น

1.3 บุคลากรที่เป็นคู่พัฒนา ต้องมีบทบาทในการเป็นผู้แนะนำ ชี้แนะ ถ่ายทอดประสบการณ์ รวมถึงเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งการประพฤติตนและการปฏิบัติงาน

2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

สถานศึกษาควรมีการพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษาประเภทเดียวกัน เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสร้างความเข้มแข็งด้านสมรรถนะในการปฏิบัติงาน

3. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

ผู้บริหารสถานศึกษา ควรศึกษาผลการนำรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ไปสู่การปฏิบัติ

เอกสารอ้างอิง

- กรรณิการ์ นาคอยู่ และคณะ. (2547). *การพัฒนาห้องสมุดมีชีวิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี*. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้อง และพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545*. กรุงเทพมหานคร: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์
- กฤษฎา เรือนทองดี. (2549). *รูปแบบการจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพช่วงอุตสาหกรรมระบบทวิภาคีในสถานศึกษากลุ่มอาชีวศึกษาจังหวัดชลบุรี*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ขจรศักดิ์ หาญณรงค์. (2544). *ความหมายสมรรถนะ*. กรุงเทพมหานคร: ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เข้มทอง แสงง. (2544). *ความต้องการและปัญหาการพัฒนาบุคลากรของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด*. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ณรงค์วิทย์ แสนทอง. (2550). *มารู้จัก Competency กันเถอะ*. กรุงเทพมหานคร: เอชอาร์เซ็นเตอร์.
- นาริรัตน์ ตั้งสกุล. (2542). *ความต้องการในการพัฒนาบุคลากรโดยกระบวนการบริหารตามทัศนะของผู้บริหารและครูผู้ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม*. การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บัญชา จันทร์ดา. (2561). *มาตรฐานการดูแลนักเรียนประจำของโรงเรียน ภปร.ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์*. นครปฐม: โรงเรียน ภปร.ราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ สำนักงานพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- ปกรณ์ ปรียากร. (2544). *ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนา*. กรุงเทพมหานคร: สามเจริญพานิช.
- พนัส หันนาคินทร์. (2542). *หลักการบริหารโรงเรียน*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช.
- มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. (2544). *การบริหารทรัพยากรมนุษย์และทรัพยากรทางการศึกษา*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ยนต์ ชุ่มจิต. (2553). *ความเป็นครู*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร: โอ เอส พริ้นติ้งเฮ้าส์.
- ยิ่งศักดิ์ พิณภิรมย์. (2555). *การบริหารงานการดูแลนักเรียนประจำ โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์แม่จันจังหวัดเชียงราย*. (รายงานการพัฒนา). สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. เชียงราย.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2547). *ทฤษฎีการประเมิน*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สนธยา พลศรี. (2547). *ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- สมบัติ นพริก. (2561). *ศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาศาสตร์การบริหาร*. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์พริ้นติ้ง
- สำนักบริหารการศึกษาพิเศษ. (2550). *พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการ*. กรุงเทพมหานคร:
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. (2552). *คู่มือระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสังกัดที่จัดการศึกษาสำหรับเด็ก
พิการ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ.
- สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. (2555). *แนวทางการนิเทศการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
บริหารงานการศึกษาพิเศษ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ.
- อานนท์ ศักดิ์วีระวิชัย. (2547). แนวคิดเรื่อง สมรรถนะ Competency : เรื่องเก่าที่เรายังหลงทาง.
Chulalongkorn Review. 16 (3), 57 – 72.
- Keeves, J.P. (1988). *Education Research: Methodology and Measurement and International
Handbook*. Oxford : Perman.
- Mondy, R.W., Noe. (1996). *Satisfaction in the White-Collar Job*. Michigan: University of
Michigan.
- Nadler, L. (1980). *Corporate Human Resource Development: A Management Tool*. Houston :
Gulf.
- Rogoff, R.L. (1987). *The training wheel: a simple model for instructional design*. New York :
J Wiley.
- Spencer, L.M. and Spencer, S.M. (1993). *Competence at Work: Models for Superior
Performance*. John Wiley & Sons, New York.